

ບາງເນື້ອໃນກ່ຽວກັບການສະໜັບສະໜູນຂອງຍີ່ປຸ່ນ

ຕໍ່ກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດລາວ

ໂດຍ: ແສງອາລຸນ ຄອງຫຼ້າຫຼຽນ

ການພົວພັນຮ່ວມມື ລາວ-ຍີ່ປຸ່ນ ແມ່ນການ ເຊື່ອມໂຍງເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ຕະຫຼອດໄລຍະ 7 ທົດສະ ວັດ ແມ່ນມີຄວາມໝາຍ ສຳຄັນ ອັນແໜ້ນແຟ້ນ. ເຊິ່ງ ໄດ້ສ້າງສາຍພົວພັນການທູດຮ່ວມກັນມາແຕ່ ວັນທີ 05 ມີນາ 1955 ຈົນເຖິງປະຈຸບັນ ທັງສອງປະເທດໄດ້ມີ ການພົວພັນຄູ່ຮ່ວມມືຮອບດ້ານໂດຍມີການຢ້ຽມຢາມ ໄປມາຫາສູ່ລະດັບການນຳຂັ້ນສູງ, ລະດັບວິຊາການ. ຍີ່ປຸ່ນໄດ້ສົ່ງ ນັກວິຊາການ ຊ່ຽວຊານດ້ານຕ່າງໆ ມາປະ ຈຳຢູ່ປະເທດລາວ ແລະ ປະຊາຊົນທັງສອງຊາດກໍໄດ້ ໄປມາຫາສູ່ກັນເປັນເວລາຍາວນານ ກາຍມາເປັນຄູ່ ຮ່ວມຍຸດທະສາດ. ລັດຖະບານ ແລະ ປະຊາຊົນຍີ່ປຸ່ນ ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ປະເທດລາວຕະຫຼອດມາ ເຊັ່ນ: ການພັດທະນາພື້ນຖານ ໂຄງລ່າງເສດຖະກິດ-ສັງ ຄົມ, ກະສິກຳແລະປ່າໄມ້, ການພັດທະນາລະບົບກົດ ໝາຍ, ການສຶກສາ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ. ໃນ ຊ່ວງໄລຍະປັດຈຸບັນນີ້ ການຮ່ວມມືໄດ້ຂະຫຍາຍໄປສູ່ ຂະແໜງໃໝ່ໆ ເຊັ່ນພະລັງງານສື່ອຊຽວ, ດິຈິຕອນ ແລະ ການຮັບມືການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

1. ໄລຍະຕົ້ນ ຊ່ວງປີ 1950-1980: ການສ້າງຕັ້ງສາຍ ສຳພັນ ແລະ ການວາງແຜນພື້ນຖານ

ໃນຊ່ວງປີ 1950-1960 ຍີ່ປຸ່ນກຳລັງຟື້ນຟູປະເທດ ຫຼັງສົງຄາມ ແລະ ໄດ້ເລີ່ມການຮ່ວມມືກັບບັນດາປະ ເທດອາຊຽນເພື່ອຟື້ນຟູຄວາມໄວ້ວາງໃຈໃນຊ່ວງນັ້ນ

ເສດຖະກິດຂອງປະເທດຍີ່ປຸ່ນຂະຫຍາຍໂຕສູງ ເຮັດໃຫ້ ມີຄວາມຕ້ອງການຂະຫຍາຍຕະຫຼາດໃນການດຳເນີນ ທຸລະກິດກັບປະເທດຕ່າງໆ ໃນພູມມິພາກອາຊີຕາເວັນ ອອກສຽງໃຕ້ໂດຍໄດ້ລິເລີ່ມດຳເນີນນະໂຍບາຍເອີ້ນວ່າ “ການທູດເສດຖະກິດ” (Keizai Gaiko ຫຼື Economic Diplomacy) ເຊິ່ງເນັ້ນການສົ່ງເສີມ ການຄ້າ ແລະ ການຮ່ວມມື ທາງເສດຖະກິດກັບພູມ ພາກ ແລະ ຍັງເພີ່ມນະໂຍບາຍເອີ້ນວ່າ “ການທູດເນັ້ນ ອາຊີ” (Asia-centered diplomacy). ເລີ່ມແຕ່ທ້າຍ ປີ 1950 ຫາຕົ້ນປີ 1970 ຜູ້ນຳຂອງທັງສອງປະເທດ ລາວ-ຍີ່ປຸ່ນ ໄດ້ເດີນທາງໄປມາຫາສູ່ແລກປ່ຽນກັນຢ່າງ ສະໝໍ່າສະເໝີ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ທ່ານ ກິຊິ ໂນບຸສິ ເກະ (KISHI Nobusuk, 岸 信介) ໄດ້ເດີນທາງ ມາຢ້ຽມຢາມປະເທດລາວຢ່າງເປັນທາງການໃນເດືອນ ພຶດສະພາ 1957. ຕໍ່ມາປະເທດລາວໄດ້ດຳເນີນນະໂຍ ບາຍເລືອກຍົກເວັ້ນສິດຂອງຕົນໃນການຮຽກຮ້ອງ ການຊົດເຊີຍທາງດ້ານການເງິນໂດຍກົງຕໍ່ຄວາມເສຍ ຫາຍຈາກສົງຄາມນຳຍີ່ປຸ່ນ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ ການຊົດເຊີຍ ຍີ່ປຸ່ນປ່ຽນເປັນ “ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ດ້ານເຕັກນິກ”. ໃນປີ 1967 ທ່ານ ຊະໂຕ ເອຊະກຸ (SATO Eisaku, 佐藤 栄作) ໄດ້ມາຢ້ຽມຢາມ ປະເທດລາວເຊິ່ງໃນຊ່ວງນັ້ນພື້ນຖານການພັດທະນາ ເສດຖະກິດປະເທດລາວຍັງ ອ່ອນນ້ອຍ. ການຮ່ວມມື ໃນຊ່ວງນັ້ນມີການຝຶກອົບຮົມ, ການສົ່ງຊ່ຽວຊານມາ

ຮູບ ເຂື່ອນນ້ຳງື່ມ ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຂະແໜງຜະລິດງານ ນັບແຕ່ ປີ 1966, ສ້າງສຳເລັດ ປີ 1971

ຊ່ວຍພັດທະນາດ້ານເຕັກນິກຕ່າງໆ ການກຽມສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ການສົ່ງເສີມດ້ານກະສິກຳ ແລະ ການສຶກສາ.

❖ ຕົວຢ່າງໂຄງການສຳຄັນໃນໄລຍະນັ້ນ

ໂຄງການສ້າງເຂື່ອນນ້ຳງື່ມໜຶ່ງ: ເຊິ່ງໄດ້ເລີ່ມການປຶກສາຫາລື ການວາງແຜນໃນ ປີ 1957 ໂດຍໄດ້ພົບປະກັນລະຫວ່າງ ທ່ານ ສຸພານຸວົງ ແລະ ວິສະວະກອນຍີ່ປຸ່ນ ທ່ານ ຄູໂບະຕະ ຢຸຕະກະ (KUBOTA Yutaka, 久保田 豊) ທີ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ໃນຊ່ວງນັ້ນ ສົງຄາມໃນພາກພື້ນຍັງດຳເນີນ ເຖິງວ່າໄດ້ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງໃນພາກພື້ນ, ໂຄງການດັ່ງກ່າວໄດ້ມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍເຮັດໃຫ້ທຸກຝ່າຍຮ່ວມແຮງຮ່ວມໃຈສາມັກຄີເຮັດໃຫ້ການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳງື່ມໜຶ່ງສຳເລັດໃນ ປີ 1971. ໂດຍການສະໜັບສະໜູນຈາກ ຍີ່ປຸ່ນ(ທຶນODA), ສະຫະລັດອາເມລິກາ, ໂຮແລນ, ການາດາ, ອົດສະຕາລີ, ເດນມາກແລະອື່ນໆ. ໃນເວລານັ້ນປະເທດລາວຍັງບໍ່ມີອຸດສາຫະກຳພາຍໃນປະເທດ, ເຂື່ອນນ້ຳງື່ມໜຶ່ງ ແມ່ນພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ສຳຄັນຫຼາຍໃນການສົ່ງໄຟຟ້າຂາຍໃຫ້ຕ່າງປະເທດເພື່ອສ້າງລາຍຮັບເຂົ້າປະເທດ ແລະ ປະກອບສ່ວນຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະ

ກິດຂອງລາວ ແລະ ໄດ້ມີການປັບປຸງຂະຫຍາຍຈົນເຖິງປະຈຸບັນ.

2. ໂຄງການໄລຍະຂະຫຍາຍໂຕ ຊ່ວງປີ 1980-2000: ການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ການສ້າງລະບົບ

ນັບຕັ້ງແຕ່ ປີ 1986 ປະເທດລາວໄດ້ລິເລີ່ມດຳເນີນນະໂຍບາຍເອີ້ນວ່າ: “ຈິນຕະນາການໃໝ່ (New Thinking)” ຫຼື “ກົນໄກເສດຖະກິດໃໝ່ (New Economic Mechanism)” ໄດ້ເປີດປະເທດສູ່ເສດຖະກິດຕະຫຼາດ,ເພື່ອສົ່ງເສີມເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວຍີ່ປຸ່ນໄດ້ເພີ່ມການຊ່ວຍເຫຼືອ ທຶນ ODA ຕໍ່ ປະເທດລາວເພື່ອສະໜັບສະໜູນຄວາມພະຍາຍາມໃນການພັດທະນາປະເທດ.

❖ ຕົວຢ່າງໂຄງການສຳຄັນໃນໄລຍະນີ້

-ໂຄງການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານ: ປະເທດລາວບໍ່ມີທາງອອກສູ່ທະເລຈຶ່ງມີຂໍ້ຈຳກັດດ້ານພູມສັນຖານ ແລະ ຖະໜົນຫົນທາງຫຼາຍບ່ອນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ພັດທະນາ ຈຶ່ງພົບຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກໃນການຂົນສົ່ງການພັດທະນາດ້ານຄົມມະນາຄົມເຂົ້າເຖິງເຂດຊົນນະບົດເພື່ອເຊື່ອມໂຍງກັບຕະຫຼາດພາຍໃນແລະພາຍນອກ. ສະນັ້ນ,

ຮູບແລວທາງເສດຖະກິດຕາເວັນຕົກ-ຕາເວັນອອກ (EWECS)

ຕັ້ງແຕ່ທ້າຍປີ 1980 ຍີ່ປຸ່ນຈຶ່ງໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານເຊັ່ນ: ການຟື້ນຟູຖະໜົນຫົນທາງ, ການປັບປຸງ-ຮັກສາທາງຫຼວງເລກ 9 ແລະ 13, ສ້າງທາງແລວຂ້າມຊາຍແດນ ແລະ ຂົວຂ້າມແມ່ນໍ້າ ເພື່ອການເຊື່ອມຕໍ່. ຂົວມິດຕະພາບ ລາວ-ໄທ ແຫ່ງທີ 2 ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອແບບທະວີພາກຄື ຈາກຍີ່ປຸ່ນເພື່ອເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງແຂວງສະຫວັນນະເຂດປະເທດລາວ ກັບ ແຂວງມຸກດາຫານປະເທດໄທ ການເຊື່ອມຕໍ່ທາງບົກເພື່ອທົດແທນການເຝັ່ງຟາເຮືອຂ້າມຝາກເພື່ອຜັດທະນາໃຫ້ມີປະສິດທິພາບທາງດ້ານການຂົນສົ່ງ ແລະ ການກະຈາຍສິນຄ້າ ຕາມເສັ້ນທາງ East West Economic Corridor. ນອກຈາກນັ້ນ, ມີໂຄງການປັບປຸງສະໜາມບິນສາກົນວັດໄຕ. ສະໜາມບິນດັ່ງກ່າວນີ້ເປັນພື້ນຖານໂຄງລ່າງສໍາຄັນທີ່ເອື້ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການເດີນທາງຂອງປະຊາຊົນທັງຄົນລາວ ແລະ ຄົນຕ່າງປະເທດໃນການທ່ອງທ່ຽວ, ທຸລະກິດ ເຊິ່ງການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງຍີ່ປຸ່ນໄດ້ມີບົດບາດສໍາຄັນໃນດ້ານການປັບປຸງ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງສະໜາມບິນກາຍເປັນສະໜາມບິນສາກົນໃໝ່ເຊັ່ນ: ການປັບປຸງການເຂົ້າເມືອງ (CIQ), ການໄຫຼວຽນຂອງຜູ້ໂດຍສານກາຍເປັນສິ່ງເອື້ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການລໍຖ້າ ການບໍລິການ ແລະ ອື່ນໆ ການຂະຫຍາຍອາຄານຜູ້ ໂດຍສານ ແລະ ການສ້ອມ

ແປງທາງຂັບເຮືອບິນແລະ ບ່ອນຈອດລົດ ເຊິ່ງທັງໝົດນັ້ນ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການເຊື່ອມຕໍ່ກັບພາກພື້ນ, ສາກົນ ແລະ ສ້າງພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການ ເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳທາງເສດຖະກິດ.

-ໂຄງການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ: ການພັດທະນາບຸກຄະລາກອນລັດ ແລະ ພາກເອກະຊົນ.

1) ການພັດທະນາພະນັກງານລັດ (ຜູ້ນຳ ດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ການບໍລິຫານ): ໂຄງການທຶນການສຶກສາຍີ່ປຸ່ນ (JDS) ເປັນໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ. ໂຄງການດັ່ງກ່າວໄດ້ສະໜັບສະໜູນພະນັກງານລັດ ທີ່ມີທ່າແຮງໂດຍໃຫ້ທຶນການສຶກສາລະດັບປະລິນຍາໂທຫຼື ປະລິນຍາເອກ ຢູ່ມະຫາວິທະຍາໄລໃນປະເທດຍີ່ປຸ່ນ. ໂຄງການ JDS ໄດ້ເປີດໃນ ປີ 1999 ສໍາລັບພະນັກງານລັດຜູ້ທີ່ມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ. ທຶນການສຶກສານີ້ບໍ່ພຽງແຕ່ສ້າງຄວາມສາມາດຂອງບຸກຄົນເທົ່ານັ້ນແຕ່ຍັງປະກອບສ່ວນເພື່ອສົ່ງເສີມຄວາມເຂັ້ມແຂງ ສາຍພົວພັນ ແລະ ມິດຕະພາບລາວ-ຍີ່ປຸ່ນ.

2) ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດພາກເອກະຊົນ:

-ນອກຈາກພະນັກງານລັດແລ້ວ ການສົ່ງເສີມການສຶກສາພາກເອກະຊົນເຊັ່ນ ນັກທຸລະກິດ, ຜູ້ບໍລິຫານຂອງບໍລິສັດ, ພະນັກງານບໍລິສັດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ແລະ ອື່ນໆ ແມ່ນສິ່ງສໍາຄັນເພາະເປັນກຸນແຈທີ່ສໍາຄັນຕໍ່ການເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດ. ອົງການ JICA ໄດ້ສ້າງຕັ້ງ ສູນລາວ-ຍີ່ປຸ່ນ ທີ່ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດລາວໃນປີ 2000, ເຊິ່ງເປັນສູນຝຶກຮົມສົ່ງເສີມໃນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດທາງທຸລະກິດ ແລະ ສ້າງເຄືອຂ່າຍ ຜູ້ປະກອບການ ນັກທຸລະກິດລະຫວ່າງ ລາວ ແລະ ຍີ່ປຸ່ນ. ໂດຍເນັ້ນເປັນສູນກາງການ

ສິ່ງເສີມຄວາມສາມາດໃນການບໍລິຫານ, ທັກສະການປະຕິບັດຕົວຈິງ ແລະ ການສ້າງພື້ນຖານສໍາລັບການຮ່ວມມືທາງທຸລະກິດກັບຍີ່ປຸ່ນ. ອົງການ JICA ຍັງໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອສ້າງຕັ້ງຄະນະເສດຖະສາດ-ບໍລິຫານທຸລະກິດ ຢູ່ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດໃນປີ 2001 ໂດຍໄດ້ສົ່ງ ຊ່ຽວຊານ ນັກວິຊາການ ອາຈານມາຊ່ວຍພັດທະນາປັບປຸງຫຼັກສູດ ແລະ ປຶ້ມຕໍາລາທີ່ໃຊ້ໃນການຮຽນ-ການສອນ ໃນສາຂາວິຊາການລົງທຶນ, ການຕະຫລາດລະຫວ່າງປະເທດ, ປະຫວັດສາດ, ເສດຖະ ສາດ ແລະ ການເງິນ ລວມທັງການສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ກັບ ຄູ ອາຈານ ນັກວິຊາການຮຸ່ນໃໝ່ ເພື່ອພັດທະນາຕໍ່ໄປ.

-ການຫັນປ່ຽນໄປສູ່ເສດຖະກິດຕະຫຼາດ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບພັດທະນາລະບົບກົດໝາຍການລົງທຶນເພື່ອຮັບປະກັນໃນການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງໃຫ້ໄດ້ຮັບການຍຸດຕິທຳ ແລະ ພ້ອມທັງຍົກບົດ ບາດຂອງຂັ້ນຕອນການບໍລິຫານມີຄວາມໂປ່ງໃສ. ຍ້ອນເຫັນໄດ້ຄວາມຈຳເປັນຄືແນວນັ້ນ ຍີ່ປຸ່ນໄດ້ໃຫ້ ການສະໜັບສະໜູນໃນການພັດທະນາລະບົບກົດ ໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ (ການສະໜັບສະໜູນຮ່າງ), ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບ (ກົດລະບຽບ ແລະ ຂັ້ນຕອນການດຳເນີນງານ) ແລະ ການພັດທະນາຊັບພະ ຍາກອນມະນຸດ (ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ອຸປະກອນການສຶກສາ) ລວມທັງການປະຕິຮູບລະບົບກົດໝາຍ ແລະ ຕຸລາການ ໃຫ້ແກ່ບັນດາປະເທດອາຊີລວມທັງປະ ເທດລາວເຮົາ.

-ການຊ່ວຍເຫຼືອຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ສາທາລະນະສຸກ ຂອງລາວໄດ້ມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການສະໜັບສະໜູນຄຸນນະພາບຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມໃນໄລຍະຜ່ານມາ ແລະ ໄດ້ປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງການບໍລິ

ການທາງສັງຄົມ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງໃນຂະແໜງ ການສຶກສາ, ການຝຶກອົບຮົມຄູ, ການສະໜອງອຸປະ ກອນການສຶກສາ, ການສົ່ງເສີມການລົງທະບຽນຮຽນ (ໂດຍສະເພາະສໍາລັບເດັກນ້ອຍຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍຊົນ ເຜົ່າ) ທີ່ຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ພູດອຍ. ບໍ່ພຽງແຕ່ການປັບປຸງລະບົບການສຶກສາ ແລະ ຄວາມສາມາດທາງວິຊາການຂັ້ນພື້ນຖານເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຍັງເພີ່ມທາງເລືອກໃນການສຶກສາຕໍ່ ແລະ ເຮັດວຽກ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການປັບປຸງຄຸນນະພາບການສຶກສາຍັງສົ່ງເສີມຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມຮູ້ດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ການປ່ຽນແປງພຶດຕິກຳ ເຊັ່ນ: ຄວາມສໍາຄັນຂອງການລ້າງມື, ໂຜຊະນາການ ແລະ ການສັກຢາວັກຊີນ.

3. ໄລຍະພັດທະນາຊ່ວງປີ 2000-2020

3.1 ການປ່ຽນແປງທາງເສດຖະກິດ ແລະ ການສ້າງລະບົບກົດໝາຍ

ອົງການ JICA ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໂດຍຜ່ານການສົ່ງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ແລະ ໃຫ້ຄໍາປຶກສາໃນໄລຍະຍາວເຊັ່ນ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ຜູ້ບໍລິຫານ, ຜູ້ຝຶກສານ ແລະ ທະນາຍຄວາມ, ປັບປຸງການປະຕິບັດການດຳເນີນຄະດີ ແລະ ການຮວບຮວມເອກະສານ ການ ປັບປຸງກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ການຮ່າງ ແລະ ການປະມວນກົດໝາຍແຝງ ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດຈາກສະພາແຫ່ງຊາດໃນ 2018 ແລະ ຕໍ່ມາໄດ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ໃນ ວັນທີ 27 ພຶດສະພາ 2020. ການປະມວນກົດໝາຍແຝງແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນໄດ້ກາຍເປັນພື້ນຖານທີ່ສໍາຄັນສໍາລັບການດຳເນີນທຸລະກິດໃຫ້ມີຄວາມຊັດເຈນຂຶ້ນເຊັ່ນ: ການຄຸ້ມຄອງສັນຍາ, ການປ້ອງກັນ ແລະ ແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈິ່ງກາຍເປັນການປົກປ້ອງສິດທິຂອງພົນລະເຮືອນເຮັດໃຫ້ມີຄວາມສະຖຽນລະພາບທາງດ້ານການຄ້າ ແລະ ເຮັດໃຫ້ສະ

ພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດການລົງທຶນດີຂຶ້ນ.

3.2 ພາລະບົດບາດອາສາສະໜັກຍີ່ປຸ່ນ (JOCV)

ປະເທດລາວເປັນປະເທດທຳອິດທີ່ໄດ້ຮັບ “ອາສາສະໜັກຮ່ວມມືຕ່າງປະເທດຂອງຍີ່ປຸ່ນ (青年海外協力隊, Japan Overseas Cooperation Volunteers (JOCV))” ໃນປີ 1965, ຈຳນວນ 5 ທ່ານ ນັບຕັ້ງແຕ່ນັ້ນມາໂຄງການດັ່ງກ່າວໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງເລິກເຊິ່ງໃນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດໃນລະດັບຂັ້ນຕົ້ນທີ່ສາມາດແກ້ໄຂບັນຫາດ້ານວິຊາການດ້ານກະສິ

ອາສາສະໜັກຄວາມຮ່ວມມືໃນຕ່າງປະເທດ (JOCV) ໃນປີ 1965

ກຳແລະອື່ນໆ ຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ. ແຕ່ຍ້ອນການປ່ຽນແປງທາງດ້ານການ ເມືອງຂອງພາກພື້ນກໍຄືຢູ່ພາຍໃນລາວເອງ ຈຶ່ງໄດ້ຢຸດໄປໄລຍະໜຶ່ງ ຈົນມາຮອດປີ 1990 ຈຶ່ງໄດ້ສືບຕໍ່ຈັດສົ່ງອາສາສະໜັກເພື່ອມາຊ່ວຍວຽກ ເຮັດວຽກຈົນເຖິງປະ ຈຸບັນ. ອະສາສະໜັກ JOCV ເຮັດວຽກຢູ່ປະ ເທດລາວໄລຍະ 2 ປີ ຢູ່ອົງການລັດແຕ່ສູນກາງຮອດທ້ອງ ຖິ່ນ, ກວມເອົາຫຼາຍຂົງເຂດເຊັ່ນ: ການສຶກສາ, ການດູແລສຸຂະພາບ, ກະສິກຳ, ການພັດທະນາຊຸມຊົນ, ກິລາ, ກິດຈະກຳຊາວໜຸ່ມ, ICT ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.ຕົວຢ່າງໃນຂະແໜງການສຶກສາພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນການຮຽນວິທະຍາສາດ ແລະ

ຄະນິດສາດ, ການສຶກສາທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ ແລະ ຍັງພັດທະນາອຸປະກອນການສອນ. ໃນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ພວກເຂົາຊ່ວຍເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບສຸຂະພາບ ແລະ ປັບປຸງການບໍລິການສຸຂະພາບຂັ້ນພື້ນຖານ. ອາສາສະໜັກເຫຼົ່ານີ້ໃຫ້ວິທີການທີ່ຄົບຖ້ວນ ແລະ "ຄຽງຄູ່ກັນ" ທີ່ ເໝາະສົມກັບສະພາບແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ມາຮອດປະຈຸບັນເປັນໄລຍະເວລາ 60 ປີ ແລະ ຈຳນວນອາສາສະໜັກຫຼາຍກວ່າ 1,000 ຄົນ ໄດ້ຖ່າຍຖອດຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດໃນດ້ານຂະແໜງຕ່າງໆ ນັບແຕ່ສູນກາງຮອດເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກເພື່ອປະກອບສ່ວນໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງລາວ.

3.3 ການຊ່ວຍເຫຼືອພັດທະນາເສດຖະກິດ

ໂຄງການອະນຸພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງຫຼື GMS ແມ່ນສະໜັບສະໜູນ "ການເຕີບໂຕຂ້າມຊາຍແດນ" ເປັນໂຄງການຮ່ວມມືກັບພາກພື້ນທີ່ເປີດຕົວໃນປີ 1992 ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (ADB). ລັກສະນະຂອງໂຄງການແມ່ນການພັດທະນາແບບປະສົມປະສານ ຂອງການຂົນສົ່ງ, ພະລັງງານ, ການອຳນວຍຄວາມສະດວກດ້ານການຄ້າ, ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ນອກຈາກນັ້ນຍັງໄດ້ສົ່ງເສີມການຄ້າ ຂ້າມຊາຍແດນເຊັ່ນ: ການພັດທະນາ "ແລວທາງເສດຖະກິດ" ແລວທາງເສດຖະກິດເໜືອ-ໃຕ້ (NSEC), ແລວທາງເສດຖະກິດຕາເວັນອອກ-ຕາເວັນຕົກ (EWEC) ແລະ ແລວທາງເສດຖະກິດໃຕ້ (SEC), ການສະໜັບສະໜູນຍຸດທະສາດຂອງປະເທດໃນການຫັນປ່ຽນຈາກປະເທດ "ທີ່ບໍ່ມີຊາຍແດນຕິດກັບທະເລ" ໄປສູ່ປະເທດ "ທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ກັນທາງບົກກັບ CLMV (ກຳປູເຈຍ, ລາວ, ມຽນມາ, ຫວຽດນາມ). ສິ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ເພື່ອສົ່ງເສີມການເຕີບໂຕ

ຂອງກຸ່ມອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດທີ່ເອື້ອອຳນວຍສະພາບແວດລ້ອມໃຫ້ສະດວກແກ່ການຈັດຊື້, ການຜະລິດ ແລະ ການສົ່ງອອກໃນພາກພື້ນ ຜ່ານການພັດທະນາຖະໜົນຫົນທາງຂົວ ແລະ ດ່ານຊາຍແດນ ພ້ອມທັງການແຈ້ງພາສີໃຫ້ວ່ອງໄວຂຶ້ນ. ໂດຍນຳໃຊ້ຄວາມສະດວກດ້ານການຂົນສົ່ງເພື່ອດຶງດູດອຸດສາຫະກຳເຊັ່ນ: ສິນສ່ວນເອເລັກໂຕຣນິກ, ການປຸງແຕ່ງກະສິກຳ, ການເກັບຮັກສາສິນຄ້າ ແລະ ການແຈກຢາຍ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຄວາມສາມາດໃນການຍົກລະດັບມາດຕະຖານດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ມີປະສິດທິພາບໃນການດຶງດູດການລົງທຶນແບບຍືນຍົງ. ໄດ້ສະໜອງທັກສະທີ່ຈຳເປັນໃນສະໜາມເຮັດວຽກເຊັ່ນ: ການເຊື່ອມໂລຫະ, ວິສະວະກຳໄຟຟ້າ, ການບຳລຸງຮັກສາກົນຈັກ, ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ, ການຄຸ້ມຄອງການຂົນສົ່ງ, ແລະ IT ຂັ້ນພື້ນຖານ, ຜ່ານການສ້າງຕັ້ງໂຮງຮຽນຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ, ການປັບປຸງຫຼັກສູດ, ການຝຶກອົບຮົມຄູສອນ, ການສະໜອງອຸປະກອນ ແລະ ການຝຶກງານຂອງພະນັກງານບໍລິສັດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງສົ່ງເສີມທຶນການສຶກສາ ແລະ ການຈັດຕະຫຼາດຈັບຄູ່ເຮັດວຽກເພື່ອຊຸກຍູ້ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງ, ຊາວໜຸ່ມ ແລະ ປະຊາຊົນຈາກເຂດຊົນນະບົດເພື່ອຂະຫຍາຍການຈ້າງງານ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແຕກຕ່າງ. ໂດຍລວມແລ້ວ ເພື່ອສ້າງສະພາບແວດລ້ອມການລົງທຶນ, ສະໜັບສະໜູນສ້າງໂອກາດໃຫ້ບໍລິສັດຕ່າງໆ ມາເຕົ້າໂຮມກັນ ຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ ເພື່ອສົ່ງເສີມການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ສົ່ງເສີມການລົງທຶນ.

4. ການພົວພັນຮ່ວມມືໃນໄລຍະໃໝ່ ຊ່ວຍປີ 2020-2025

4.1 ການຍົກລະດັບຄວາມສຳພັນ

ໃນເດືອນມັງກອນ 2025 ນາຍົກລັດຖະມົນຕີລາວທ່ານ ສອນໄຊ ສີພັນດອນ ໄດ້ໄປຢ້ຽມຢາມປະເທດຍີ່ປຸ່ນຢ່າງເປັນທາງການໄດ້ ພົບປະປຶກສາຫາລືກັບນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ທ່ານ ອິຊິບະ ໄດ້ຕົກລົງວ່າ ສາຍພົວພັນຂອງສອງປະເທດຈະຖືກຍົກລະດັບເປັນ "ການຮ່ວມມືຍຸດທະສາດຮອບດ້ານ" ການຮ່ວມມືຂະຫຍາຍໄປສູ່ຄວາມໝັ້ນຄົງ, ພະລັງງານສີຂຽວ, ດິຈິຕອນ ແລະ ການຮັບມືການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

4.2 ບາງຂະແໜງການໃນການຮ່ວມມື

① ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ການຂົນສົ່ງ

ເພື່ອເສີມສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ "ທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ກັນທາງບົກ" ຂອງອາຊຽນ ການສະໜັບສະໜູນໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ຕາມທ່າແຮງ (ການສ້າງແປງຖະໜົນຫົນທາງ ແລະ ຂົວ) ແລະ ດ້ານຄົງຄ້າງ (ການຫັນເປັນດິຈິຕອນຂອງພາສີ ແລະ ປະສິດທິພາບການຂົນສົ່ງ). ໂດຍສະເພາະ ບຸລິມະສິດໄດ້ຖືກວາງໄວ້ໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງແລວເສດຖະກິດຕາເວັນອອກ-ຕາເວັນຕົກ.

1) ຈາກການລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ 19 ແລະ ບັນຫາເສດຖະກິດມະຫາພາກ ນັບຕັ້ງແຕ່ປີ 2020, ປະເທດລາວໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຕໍ່ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການຂົນສົ່ງ. ຈຸດເນັ້ນໜັກຂອງການຮ່ວມມືໄດ້ປ່ຽນຈາກ "ປະລິມານ" ໄປສູ່ "ຄຸນນະພາບແລະຄວາມຍືນຍົງ" ລວມທັງຄວາມສາມາດໃນດ້ານການຄຸ້ມຄອງ, ໂຄງລ່າງ ທາງເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ເຊັ່ນ: ການຂົນສົ່ງ

ການສື່ສານ ສຸຂາພິບານ ການສຶກສາ ແລະ ພະລັງງານ.
2) ການພັດທະນາການຮ່ວມມື "ຍຸດທະສາດ" ຈາກ ການເຊື່ອມຕໍ່ໄປສູ່ "ການເຕີບໂຕທີ່ມີຄຸນນະພາບ" ຮ່ວມກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ 9 (2021-2025), ແຜນການດຳເນີນວຽກ ເພື່ອ ສົ່ງເສີມການຮ່ວມມືຍຸດທະສາດລະຫວ່າງ ລາວ ແລະ ຍີ່ປຸ່ນ, ໂດຍເນັ້ນໜັກ ການເຕີບໂຕທາງເສດຖະກິດ ແລະ ລວມທັງພື້ນຖານໂຄງລ່າງເຊັ່ນ: ການຂົນສົ່ງ, ລະບົບ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ. ນອກນັ້ນ, ຍັງໃຫ້ ຄວາມສຳຄັນກັບ ການເຊື່ອມຕໍ່ການດຳເນີນວຽກ ການ ປັບປຸງປະສິດທິພາບ ການບຳລຸງຮັກສາໂດຍຜ່ານການ ນຳໃຊ້ ICT, ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະ ນຸດ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະ ດວກຕ່າງໆ.

② ພະລັງງານສີຂຽວ ແລະ ກະສິກຳ

1) ພະລັງງານສີຂຽວ ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍກາ ບອນ ແລະ ຂະແໜງພະລັງງານຂັ້ນສູງ ໃນຊຸມປີມໍ່ໆ ມານີ້ໄດ້ຂະຫຍາຍການຮ່ວມມືເຊັ່ນ: ພະລັງງານທົດ ແທນ, ພະລັງງານສີຂຽວ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ການ ປ້ອງກັນໄພພິບັດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການຮ່ວມມື ລຸ່ມ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ຍີ່ປຸ່ນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການ ພັດທະນາລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະຖານດ້ານວິຊາ ການສຳລັບພະລັງງານທົດແທນທີ່ປ່ຽນແປງໄດ້ເຊັ່ນ: ພະລັງງານແສງຕາເວັນ ແລະ ພະລັງງານລົມ ການ ພັດທະນາລະບົບ ການກວດກາ ແລະ ການດຳເນີນງານ ເປັນສິ່ງສຳຄັນ.

2) ດິຈິຕອນ (ການບໍລິຫານ, ການຂົນສົ່ງ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາ): ເພື່ອຫຼີກລ່ຽງການກໍ່ສ້າງຂະຫຍາຍ ຖະໜົນຫົນທາງ ແລະ ເພີ່ມການບໍລິການໃນຕົວເມືອງ, ນະໂຍບາຍໄດ້ຖືກຮັບຮອງເອົາເພື່ອນຳໃຊ້ ICT ເຂົ້າໃນ ການຄຸ້ມຄອງການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ການບໍລິຫານ

ຂັ້ນສູງ.ນີ້ແມ່ນຂົງເຂດໃໝ່ທີ່ຈະນຳໄປສູ່ການຂົນສົ່ງ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ຢູ່ຊາຍແດນໃຫ້ມີປະສິດ ທິພາບ ຫຼາຍ.

3) ການປ້ອງກັນໄພພິບັດ ແລະ ບັນຫາຕົວເມືອງ (ການຕອບສະໜອງຕໍ່ຜົນກະທົບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າ ອາກາດ) ການຮ່ວມມືດ້ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງໄດ້ເຊື່ອມ ໂຍງກັບການປ້ອງກັນໄພພິບັດ ແລະ ບັນຫາຂອງຕົວ ເມືອງ (ການຂົນສົ່ງ, ການລະບາຍນ້ຳ, ສຸຂາພິບານ) ເພາະສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ສະ ຖານທີ່ອຸດສາຫະກຳ.

③ ການສຶກສາ ແລະ ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ

ເພື່ອສະໜັບສະໜູນສົ່ງເສີມການສຶກສາພາກເອກະ ຊົນເຊັ່ນ ນັກທຸລະກິດ, ຜູ້ປະກອບການ, ຜູ້ບໍລິຫານ ຂອງບໍລິສັດ, ພະນັກງານບໍລິສັດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ແມ່ນເປັນສິ່ງສຳຄັນເພື່ອພັດທະນາຊັບພະຍາກອນ ມະນຸດທາງດ້ານການບໍລິຫານທຸລະກິດ ໃຫ້ມີຄວາມ ສາມາດເຂົ້າໃນການສົ່ງເສີມການພັດທະນາເສດຖະກິດ ຕະຫຼາດ. ໂຄງການ JICA ໄດ້ສືບຕໍ່ສະໜັບສະໜູນ ດ້ານເຕັກນິກ ໂດຍໄດ້ສົ່ງຊ່ຽວຊານ ວິຊາການ ອາຈານ ສອນ ຊ່ວຍສອນໃນຫຼັກສູດການຮຽນ-ການສອນຂອງ ສະຖາບັນ ລາວ-ຍີ່ປຸ່ນ (LJI) ເຊິ່ງມີຫຼັກສູດທີ່ສຳ ຄັນເຊັ່ນ:

-ຫຼັກສູດປະລິນຍາໂທສາຂາບໍລິຫານທຸລະກິດ(MBA) ເປັນຫຼັກສູດທີ່ມີຄວາມສົມດຸນລະຫວ່າງຄວາມຮູ້ທາງ ທິດສະດີ ແລະ ການປະຕິບັດຕົວຈິງການບໍລິຫານທຸລະ ກິດແບບສາກົນ, ແບບຍີ່ປຸ່ນເຊິ່ງສອນໂດຍອາຈານຜູ້ທີ່ ມີປະສົບການສູງທັງຄົນລາວ, ຄົນຍີ່ປຸ່ນ ແລະ ອາຈານ ຕ່າງປະເທດ. ນອກຈາກການສຶກສາໃນຫ້ອງຮຽນແລ້ວ, ທາງໂຄງການ JICA ຍັງໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ນັກສຶກສາໄປຢ້ຽມຢາມທັດສະ ນະສຶກສາບໍລິສັດຕ່າງໆ ໃນລາວ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ແລະ ຍັງມີການຈັດກິດຈະກຳສິ່ງເສີມເຄືອຂ່າຍອະດີດ ນັກສຶກສາມາຮອດປັດຈຸບັນມີນັກສຶກສາຮຽນຈົບຫຼາຍ ກວ່າ 400 ຄົນ.

- ຫຼັກສູດ Keiei-Juku ເຊິ່ງເປັນຫຼັກສູດສຳລັບຜູ້ ບໍລິຫານລະດັບສູງ ເພື່ອສິ່ງເສີມການຮຽນຮູ້ ແລະ ພັດ ທະ ນາດ້ວຍຕົນເອງ ເພື່ອແລກປ່ຽນປະສົບການ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມເຄືອຂ່າຍທຸລະກິດ. ໄລຍະຮຽນ 6 ເດືອນ ວິຊາ ຮຽນຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ຍຸດທະສາດທຸລະກິດ, ຍຸດທະສາດ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, ຍຸດທະສາດການ ຕະຫຼາດແລະອື່ນໆ ນອກນັ້ນ, ນັກສຶກສາຍັງສາມາດ ປຶກສາຫາລືໂດຍກົງກັບອາຈານສອນ ແລະ ຍັງໄດ້ໄປ ທັດສະນະສຶກສາ ໃນປະເທດຍີ່ປຸ່ນເພື່ອຮຽນຮູ້ ການປະຕິບັດ ການຄຸ້ມຄອງຂອງບໍລິສັດຍີ່ປຸ່ນຢູ່ໃນ ສະຖານທີ່ຈິງ ແລະ ຮຽນຮູ້ແນວໂນ້ມທາງທຸລະກິດ ຈາກບໍລິສັດຍີ່ປຸ່ນ. ນອກຈາກນີ້, ມີການສິ່ງເສີມທຸລະ ກິດໃໝ່ຄື: ໂຄງການ LJI SUSU ສ້າງເຄືອຂ່າຍການ ແລກປ່ຽນກັບນັກທຸລິກິດລາວ, ຍີ່ ປຸ່ນ ແລະ ກັບ ບັນດາປະເທດໃນພາກພື້ນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນບໍລິສັດ ເອກະຊົນ ແລະ ການເຕີບໂຕຂອງອຸດສາຫະກຳໃນລາວ.

ສະຫຼຸບ:

ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງ ລາວ ແລະ ຍີ່ປຸ່ນ ຕະຫຼອດໄລຍະ ເຈັດທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາໄດ້ຮັບການເສີມຂະຫຍາຍ ດ້ວຍດິຕະຫຼອດເຮັດໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາ ຊົນລາວພັດທະນາຫຼາຍຂຶ້ນ. ການສຶກສາ, ວິທະຍາ ສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ, ນັກວິຊາການ, ນັກຊ່ຽວຊານ, ນັກທຸລະກິດ, ນັກວິສະວະກອນ, ນັກການ ເມືອງໄດ້ຮັບ ການຍົກລະດັບຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະ ມີຄຸນນະພາບ ສາມາດຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານວຽກງານໄດ້ດີຂຶ້ນແລະ ພ້ອມ ທັງເຮັດໃຫ້ບົດບາດຂອງ ສປປລາວ ເປັນທີ່ຍອມຮັບຢູ່

ໃນເວທີສາກົນແລະພາກພື້ນ, ສາມາດປະກອບສ່ວນ ອັນໃຫຍ່ຫຼວງໃນການພັດທະນາເສດ ຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດຂອງ ສປປລາວໃນແຕ່ລະໄລຍະ. ສອງປະ ເທດລາວ-ຍີ່ປຸ່ນ, ຍີ່ປຸ່ນ-ລາວ ເປັນຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາທີ່ ຕະຫຼອດມາ.

ເອກະສານອ້າງອີງ:

- Embassy of Japan in the Lao PDR. 2012. Japan's ODA to Laos from: <http://www.la.embjapan.go.jp/> Japan sodatolaos/ [2012, July 15].*
- Kawashima, N., Kuroda, K., Kitamura, Y. (2022). Japan's International Cooperation in Education: An Overview. In: Kawashima, N., Kuroda, K., Kitamura, Y. (eds) Japan's International Cooperation in Education. Education in the Asia-Pacific Region: Issues, Concerns and Prospects, vol63. Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-16-6815-9_1*
- Suehiro, A. (1999). The Road to Economic Re-entry: Japan's Policy toward Southeast Asian Development in the 1950s and 1970s. Social Science Japan Journal, 2(1), 85-105.*
- Asian Development Bank. 2009. Available from: <http://www.adb.org/Documents/Books/ADO/2009/LAO.pdf> [2010, January 10].*
- Delino, Catharin. 2007. The Role of Human Rights: the Case of Burma. in Thomas U. Berger, Mike M. Mochizuki and Jitsuo Tsuchiyama (eds.). Japan in International Politics: the Foreign Policies of an Adaptive State. 2007. Boulder, Colorado: Lynne Rienner.*
- Furuoka, Fumitaka. 2008. The Role of Non-Governmental Organizations (NGOs) in Japan's Foreign Aid Policy from: <http://mpr.ub.uni-muenchen.de/7418/1/MPRApaper7418.pdf> [2012 15 July 2012].*